

Nr 683

Av herr Agerberg, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 62, angående vissa norrlandsfrågor.

I proposition nr 62 till årets riksdag har Kungl. Maj:t förordat viss omläggning av det särskilda statsstödet till det norrländska jordbruket i syfte att skapa möjligheter för en koncentrerad statlig insats inom vissa utvalda geografiska områden i övre Norrland för att där genom driftrationalisering samt inre och yttre rationalisering medverka till uppbyggnaden av bärkraftiga, på längre sikt bestående brukningsenheter. För detta ändamål föreslås en medelsanvisning av 1 300 000 kronor under anslaget Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m.

Den sålunda föreslagna medelsanvisningen innebär icke något ökat stöd åt det norrländska jordbruket utan endast en omfördelning av redan nu utgående bidrag för vissa ändamål och stöd åt vissa åtgärder. Sålunda skulle en minskning ske av nu utgående fraktbidrag för fodermedelssändningar till övre Norrland. Vidare skulle den verksamhet som av hushållningssällskapen i Norrland samt Kopparbergs och Värmlands län bedrivs för intensifierad rådgivnings- och upplysningsverksamhet inom vissa områden helt upphöra eller avsevärt minskas.

De nu föreslagna koncentrerade rationaliseringsinsatserna inom vissa begränsade områden kan givetvis innebära betydande fördelar för de bygder som kommer i åtnjutande därav. Man torde dock icke böra ställa alltför stora förväntningar på möjligheten att därigenom inom rimlig tid åstadkomma "ett nät av upprustade jordbruk" inom någon större del av de "bygder, där det befinner önskvärt och ändamålsenligt att för framtiden vidmakthålla en jordbruksproduktion av nämnvärd omfattning", därest icke det här ovan ur propositionen refererade uttalandet skall ges en alltför starkt begränsande innebörd. Samtidigt som dessa begränsade områden ges ett koncentrerat och ökat stöd måste givetvis åtgärderna inom övriga delar av de berörda länen i motsvarande grad minskas.

De områden som skall bli föremål för de koncentrerade rationaliseringsinsatserna måste givetvis utväljas med omsorg och åtgärderna planeras noggrant därest resultatet skall motsvara kostnaderna. Det är också angeläget att de berörda jordbrukarna informeras i god tid och på rätt sätt, ty utan deras förståelse och positiva medverkan kan något effektivt resultat icke erhållas. Detta medför emellertid att den förberedande planläggningen kommer att taga så lång tid att några medelskrävande åtgärder i större omfattning knappast kan beräknas bli aktuella under de närmaste åren, speciellt i vad avser s. k. yttre och inre rationalisering.

De åtgärder för intensifierad rådgivnings- och upplysningsverksamhet som hushållningssällskapen i de nordliga länen bedrivit med stöd av de medel under ifrågavarande anslag som motsvarar värdet av tidigare indragna fraktbidrag för fodermedelssändningar påbörjades så sent som år 1956. De har därför först nu kommit i gång i full utsträckning, och resultatet därav har knappt börjat skönjas. Det synes därför icke välbetänkt att dessa åtgärder nu helt eller nästan helt omedelbart skall upphöra.

De åtgärder det här är fråga om omfattar — förutom anställande av extra instruktörer för speciella ändamål, exempelvis potatisodling, kursledare och annan tillfällig personal — demonstrationsverksamheten på skilda områden ävensom andra åtgärder för främjande av betesanläggning, potatisodling, odling av kvalitetsutsäde, bidrag till frökontroll och fröreenserier, propaganda och bidrag till kontrollförenings- och seminverksamhet m. m. Dessutom utgår ur detta anslag vissa bidrag till stöd åt grundkalkningsverksamheten, tjurhållningen samt svin-, får- och getaveln inom Norrbottens och Västerbottens län samt glesbygderna i Jämtlands och Västernorrlands län.

Då såsom ovan framhållits den koncentrerade rationaliseringsverksamheten inom speciella områden icke kan väntas omedelbart komma i gång i full utsträckning och dessutom en viss erfarenhet därav kan vara önskvärd innan de nu föreslagna anslagsbeloppen helt disponeras för denna verksamhet synes det mig angeläget och lämpligt att de medel som icke tages i anspråk för ändamålet åtminstone tills vidare får utnyttjas för fortsättande av den hittillsvarande verksamheten avseende driftrationaliseringsåtgärder inom hela den ifrågavarande landsdelen, dock i första hand inom de fyra nordligaste länen.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 62 måtte uttala, att de medel ur anslaget till Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m., som icke disponeras för de i propositionen föreslagna åtgärderna enligt Kungl. Maj:ts bestämmande även i fortsättningen må användas för stöd åt driftrationaliseringsåtgärder efter hittills tillämpade riktlinjer.

Stockholm den 22 mars 1960

Nils Agerberg